

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Egész évre	120	dinár
Félévre	60	dinár
Hegyedévre	30	dinár
Egy hónapra	10	dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilježeva (Zápolya) utca 1. Telefonszám 2

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÖNKÉPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1921.

L. évfolyam, 218. szám.

Szerda, október 5.

Kiutasítottak egy orosz tábornokot.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 3.

A beogradi rendőrség tegnapelőtt kiutasította az SHS. állam területéről Komisarov orosz tábornokot és feleségét. A tábornokot már hosszabb idő óta rendőrileg megfigyelték, mert ellene több gyanu merült fel. Megállapították, hogy Komisarov tábornok és a vele összeköttetésben levő oroszok erős germanofil propagandát űztek, különösen az állam újonnan szerzett területein. A tábornok valóságos propagandaszervezet feje volt. A kiutasított tábornokot Bulgárián keresztül toloncolják vissza Oroszországba.

Egyesítik a magyarországi református jogakadémiákat.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, október 3.

A református konvent október havában fog dönteni a tekintetben, hogy a három magyarországi református jogakadémia egyesítése után az egyesített új akadémiának melyik város legyen a székhelye. Tudvalevőleg három református magyar jogakadémia van: a sárospataki, kecskeméti és hódmezővásárhelyi régebben maramarosszigeti. A Tiszán-inneni református egyházkerület azt a felterjesztést tette a konventhez, hogy az új akadémia székhelye Sárospatak legyen.

A király autóbalesete Párisban.

A párisi „Journal” október második számában a következő jelentést közli: Tegnap este a III. Alexander boulevardon egy autó, amelyben öfelsege Alexander, az S. H. S. állam királya ült, összeütközött az olasz követség egy üres autójával. Az autóban ülő királynak szerencsére semmi komolyabb baja nem történt, úgyhogy azonnal másik autóra szállott át és azzal folytatta útját Versailles felé. A két összeütközött jármű azonban erősen megrongálódott. Ennyit mond a „Journal” híradása. A beogradi sajtóiroda azonban mai kommünikéjében kijelenti, hogy a király autókaramboljáról szóló párisi híradásnak mindaddig nem kell hitelt adni, amíg azt hivatalos helyről is meg nem erősítik.

A király visszatérése.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, október 3.

Hivatalos helyről jelentik, hogy a király október 15-ike körül tér vissza Párisból. Hazaérkezte után a

nemzetgyűlés legközelebbi ülésén fogja letenni az esküt az alkotmányra.

A pénzügyminiszter megcáfolja a lemondásáról elterjedt híreket.

A sajtóiroda jelentése.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, okt. 3.

A sajtóiroda ma a következő jelentést adta ki:

Néhány nap óta egyes beogradi lapok azt a hírt közlik, hogy a pénzügyminiszter lemondása csak rövid idő kérdése. Ezen hírekből kifolyólag szükségesnek tartjuk a közvélemény tájékoztatására kijelenteni, hogy illetékes helyről nyert hivatalos értesítés szerint a pénzügyminiszter lemondásáról elterjedt híresztelések nem felelnek meg a valóságnak.

A lemondásról elterjedt hírekre

és kombinációkra vonatkozólag maga a pénzügyminiszter ur is nyilatkozott és kijelentette, hogy nincs szándékában lemondani. Hozzátette még azt is a miniszter ur, hogy éppen most nem lehet időszerű az ilyen híresztelés, mikor nemrégiben szavazott neki teljes bizalmat a pártja. Alkotmányos államban élünk — mondotta dr. Kumanudi — ahol egyes pártok vagy pláne egyének nem buktathatnak meg egy minisztert. Egyedül akkor volna szükséges az ő visszalépése, ha a nemzetgyűlés többsége szavazna neki bizalmatlanságot.

Általános sztrájk az isztriai félszigeten.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, okt. 3.

Triesztből jelentik: A San Marco és San Roko hajóépítőgyárak tegnapelőtt beszüntették a munkát, mert az államtól nem kapták meg a megígért megrendeléseket és az államsegélyt. A beszüntetés folytán hatvanezernél több ember maradt

munka nélkül. Erre az összes tengerparti városokban kikiáltották az általános sztrájkot. Az összes nyilvános és magánüzemekben megállt a munka, a vonatok nem közlekednek és a hírlapok sem jelennek meg.

Tőzsde. Október 3.

Beograd. (Zárlat). Dollár 57.—, Lei 51 50, Márka 49 75, Leva 37 80, 20 dináros arany papírban 21.—
Devizák: London 220 50, Páris 410.—, Newyork 58.—, Genf 197 50, Milano 232 30, Szaloniki 225.—, Prága 63 85, Berlin 50.—, Wien 250.—, Bukarest 51.—, Szófia 38.—

Zürich. (Zárlat). Valuták: Berlin 450.—, Holland 18425.—, Newyork 576.—, Páris 4055.—, London 2146.—, Milano 2275.—, Prága 610.—, Budapest 80.—, Varsó 8.—, Zagreb 250.—, Bukarest 510.—, Wien 35.—

Zürich. (Nyitás). Berlin 450, Newyork 576, Milano 1285, Prága 610, Budapest 80, Zagreb 250, Bukarest 500, Varsó 08, Wien 35, bélyegzett 16.

Wien. Valuták: Márka 2110.—, Lei 2310.—, Lira 10200, Frank 18300.—, Dollár 2660.—, Sokol 2730.—, Font 9700.—, Dinár 4350.—, Magyar korona 368.—

Budapest. (Zárlat). Napoleon 2130, Dollár 713, Frank 510, Márka 582 1/2, Lira 2800, Osztrák korona 31 1/2, Rubel 28, Lei 620, Szokol 725, Dinár 1180, Lengyel márka 11.

Budapest. (Magánforgalom). Dollár 696, lei 626, márka 603, lira 2950, szokol 72, osztrák korona 32 1/2, lengyel márka 11.

A helsingforszi konferencia eredményei.

Beszélgetés Dabsky viceminiszterelnökkel.

— A „Torontál” varsói levelezőjétől. —

Varsó, okt. 2.

A balti államok és Lengyelország — miként az ismeretes — Finnország fővárosában, Helsingforsban konferenciát tartottak. A konferencián — amelynek tárgya az aktuális kérdésekben való közös akcióprogram megállapítása volt — Lengyelországot Dabsky helyettes miniszterelnök képviselte. Mivel a konferencia eredményei — az orosz probléma miatt — külföldön is a legteljesebb figyelemre tarthatnak igényt, a „Torontál” varsói levelezője felkereste Dabsky miniszterelnök helyettesét, aki kérdésére a következőket mondotta:

— A helsingforszi konferencián bebizonyosodott a balti államok és Lengyelország gazdasági és politikai együttműködésének szükségessége. Ennek felismerése igen fontos Kelet-európa békéjének megőrzése szempontjából. A balti államok és Lengyelország jó viszonya nem frázis. Helsingforsban elhatároztuk, hogy ezeket a kongresszusokat időnként megismételjük. A legközelebbi színhelye Varsó lesz.

— A helsingforszi tárgyalások legfontosabb eredménye az, hogy a tárgyaló országok kötelezték magukat, hogy összes szerződéseiket ezentúl a többi résztvevő országoknak bemutatják. Ez a nyílt kártyakal való játszás tisztességes politikája.

— Lehetséges a vilnai kérdésben valami megegyezés Litvániával? — hangzott a második kérdés.

— Ez egyedül Litvánián múlik, — felelte Dabsky miniszter. — Lengyelországban meg van a becsületes szándék, hogy a vitás határkérdéseket békésen rendezze. Ezt bizonyítja, hogy Lengyelország olyan város és tartomány sorsáról kész tárgyalni, amelyeknek lakossága ugyancsak szívesen szólna a német statisztika is csak 2 6/10 litvánt mutat ki. Mivel azonban Litvánia Hyman's közvetítését visszautasította, nem Lengyelországon múlik a kérdés békés megoldásának lehetősége.

— Mik a helsingforszi konferencia általános érdekű gyakorlati jelentőségei?

— Már említettem, hogy főcélunk a keleti béke megővése. Az összes balti államok békét kötöttek Oroszországgal. Ennek a békének rendelkezéseit egységesen meg akarjuk ővni. Agresszív szándékaink nincsenek, de minden eshetőségnél egymást segíteni fogjuk.

Bajor-osztrák-magyar császárság.

Fantasztikus mese az európai sajtóban.

A „Torontál” wieni szerkesztőségétől.

Wien, október 3.

Az európai sajtót bejárta egy fantasztikus híradás egy bajor-osztrák-magyar koalíció tervéről. A kiinduló alapforrás — mint minden fantasztikusnál, amely az utóbbi időben közepurópai politikai bizonyalmakról szólt — a „Vossische Zeitung” volt. Ez a berlini világlap az utóbbi időben igen furcsa politikát követ. Az utódállamok politikáját minduntalan kifogásokkal illeti és a francia reakcióval való szövetséggel vádolja meg, míg a német politikával azért elégedetlen, mert nem eléggé — francia-barát. Az Ullstein-lap furcsa magatartása a berlini politikai körökben állandó megütközés tárgya és a polgári és köztársasági demokraták lapjának, a „Berliner Tagblatt”-nak főszerkesztője, Theodor Wolff nyíltan megvádolta néhány hét előtt Georg Bernhardot, a „Vossische Zeitung” főszerkesztőjét, hogy lapja titkos francia érdekek szolgálatában áll. Bernhard beperelte Wolffot rágalmazásért, Wolff azonban kijelentette, hogy bizonyítani óhajt és ennek során azt is ki akarja mutatni, hogyan függnek össze a „Vossische Zeitung” fantasztikus híradásai, amelyek mindig valótlanoknak bizonyulnak — bizonyos francia érdekekkel.

A becskeréki munkásság csatlakozása a zagrebi szövetséghez. Vasárnap délelőtt a becskeréki szakmunkások értekezletet tartottak a „Beograd”-kávéház nagytermében. A látogatott gyűlést Schmidt Károly nyitotta meg, üdvözölte a megjelenteket és az ülés elnökéül Uhler Sztaniszlávot, jegyzőnek pedig Pavlovity Pált ajánlotta, amit a gyűlés egyhanguan el is fogadott. Uhler német nyelven ismertette a munkásság helyzetét és a bevált szervezkedés és tömörülés szükségességéről szólt. Majd Kotur Szima, a zagrebi „Opći Radnički Savez” (Általános Munkásszövetség) titkára vette át a szót és hosszú beszédében a munkásság mozgalmának helyes irányát fejtegette. A gyűlés résztvevői ezután egyhanguan elfogadták a csatlakozási tervezetet, mely szerint beolvadnak a szociáldemokrata alapon álló és II. Internacionáléhoz tartozó zagrebi munkásszövetségbe. — Délután 3 órakor pártgyűlésre ült össze a szociáldemokrata munkásság. Szavity Dusan, a becskeréki párt elnöke nyitotta meg a gyűlést. Utána Divac Nedeljko képviselő a munkásság nemzetközi helyzetéről, az ország munkásságának helyzetéről, politikai állásfoglalásáról beszélt. A képviselő kétórás beszéde nagy érdeklődést keltett.

A cseh rádiumbányák angol kézen. Londoni jelentés szerint ott megállapodást írtak alá a napokban, mely szerint a Csehszlovákiában található összes rádium kiaknázása egy angol társaságra bízatik.

A szerkesztőség telefonja 281.
A kiadóhivatal telefonja .. 21.

A vajdasági demokratapárt nagygyűlése.

Beszélgetés dr. Jaksity Zsarkoval.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Pancsovo, okt. 3.

A vajdasági demokratapárt, mely az országos demokratapártnak alkotórésze, az általános politikai helyzet, különösen pedig a Vajdaságot érdeklő kérdések megvitatása végett tegnap, vasárnap nagygyűlést tartott Pancsevon. A tanácskozás, melyen résztvettek az összes vajdasági demokrata szervezetek — a helyi, járási és kerületi kiküldöttek, mintegy százötvenen — a Sörház nagytermében folyt le igen nagy érdeklődés közben. Megjelentek Palyity és Marinkovity volt miniszterek és a vajdasági demokratapárti képviselők teljes számban.

A nagygyűlésen dr. Jaksity Zsarko volt belügyi államtitkár, országgyűlési képviselő, az országos demokratapárt alelnöke elnökölt. A tanácskozások egész nap tartottak és pedig reggel kilenc órától déli félkettőig és délután félnegy órától esti hét óráig.

A napirenden több nagyjelentőségű kérdés szerepelt, melyek mindegyike hosszas és beható tanácskozást vont maga után.

Az általános politikai helyzetet dr. Setyevov országgyűlési képviselő ismertette. A Vajdaság közigazgatási beosztásának ügyét dr. Vlaskalin Milorad belügyminiszteri inspektor ismertette. Az agrárreform kérdésének dr. Miatovity, a nemzetiségi kisebbségek ügyének pedig Boskovity és Vuleity országgyűlési képviselők voltak az előadói. A demokratapártnak a tisztviselői kérdésben elfoglalt álláspontját dr. Bogdanov Joca kormánybiztos-főispán fejtegette. Végül szóba került még a Magyarországgal és Romániával szemben való határ megállapításának ügye is.

A nagygyűlés lefolyása mindvégig igen komoly és érdekes volt. A felszólalók egytől-egyig azt hangoztatták, hogy a pártnak a legnagyobb erővel kell kivennie részét az állam megalapozásának munkájából és hogy az ország érdekeit minden egyéb szempont fölé kell helyezni a pártnak.

Az ülés végén határozatot hoztak, melyben tudomásul vették az egyes jelentéseket. A határozat annak a szükségességét hangoztatja, hogy a mai politikai helyzetet, tudniillik a demokrata-radikális koalíciót fenn kell tartani mindaddig, amíg azokat a törvényeket meg nem alkotják, melyek az alkotmánynak kiegészítő részét fogják képezni.

A tanácskozás résztvevőinek nagyrésze még vasárnap este elutazott Pancsevoról.

Becskerék, okt. 3.

A vajdasági demokrata-párt tegnap nagygyűlésének elnöke dr. Jaksity Zsarko volt belügyi államtitkár, országgyűlési képviselő ma Becskereken időzött. A „Torontál” munkatársa felkereste az ismert, országosnevű politikust, aki érdekes közléseket tett a pancsevoi nagygyűlés lefolyásáról és az azon hozott határozatokról.

— Megvitattuk az általános politikai helyzetet — mondotta az országos demokratapárt alelnöke — különösen pedig a radikális párttal való további együttműködés kérdését. Köztünk és a radikálisok között meglehetősen nagy programbeli eltérés van, de meggyőződésem szerint a mai demokrata-radikális koalíciót mindenképpen fenn kell tartani, mert ezt az ország érdeke parancsolja. Semmiféle más alakulást elképzelni nem tudok ezidőszert, mert akár a demokrata-párt venné át a kormányt más kapcsolatokkal, akár a radikálisok a jobboldali pártokkal, nem lehetne kormányképes és egységes parlamenti többséget összehozni. De azért is fenn kell tartani a koalíciót, hogy azt a művet, melyet az alkotmánymeghozatalával megkezdettünk, teljesen felépítsük. Az alkotmányról szóló törvény egymagában nem befejezett mű, mert hiszen benne lépten-nyomon utalás történik arról, hogy erről, meg arról külön törvény fog intézkedni. Ezeket a törvényeket tehát minél előbb meg kell hozni és nagyon is kívánatos, hogy az alkotmányhoz tartozó törvényeket azok hozzák meg, akik az alkotmányt megteremtették. Egyéni meggyőződésem, hogy a demokrata-párt és radikális-párt között hamarosan létrejön a megegyezés, mert a jelenlegi helyzetben ez az egyetlen megoldás.

Arra a kérdésre, hogy milyen a demokrata-párt álláspontja a Vajdaság küszöbön álló új közigazgatási beosztásának kérdésében, dr. Jaksity Zsarko a következőképpen nyilatkozott:

— A Vajdaság közigazgatási beosztásának kérdésében nem hoztunk határozatot, mert most még nem is tudjuk előre, hogy milyen konkrét tervek fognak ebben az ügyben a nemzetgyűlés elé kerülni. A gyűlés során azonban szó volt különböző tervekről s ezeket alaposan meg is vitattuk. Egyik ilyen terv az, hogy a Bánság déli részét csatolják Szerbia északi részéhez, a pozsarevaci kerülethez, Bácska déli részét pedig a Szerémséghez. Arról a megoldásról is beszéltek, hogy az egész Vajdaságot három kerületre osztanák: tiszai kerületre, mely felölelné a Tisza mindkét partját, a Bánság déli felét és Bácska egy részét, a megmaradó két rész volna a bánsági és bácskai kerület. Baranyának nekünk ítélt két járását pedig Eszékhez csatolnák, mellyel együtt ezek külön vármegyét alkotnának. Azonban mindez csak tervezet volt, csupán informatív beszélgetés, határozatot a nagygyűlés nem hozott, aminthogy nem is hozhatott.

Mi a vajdasági demokrata-párt álláspontja az agrárreform kérdésében? — kérdezte munkatársunk:

— Az agrárkérdésben olyan politika folytatását kívánja a párt

— válaszolt dr. Jaksity Zsarko — mely a demokrata-párt szigorúan liberális és demokrata irányzatának megfelel. Vagyis: az a célunk, hogy a nép jusson mielőbb földhöz. Kívánjuk azonkívül, hogy a telepítési akciót ne úgy hajtsák végre, mint ahogy az most történik, mert a jelenlegi eljárás csak ártalmára van az agrárreformnak. A mostani telepesek nem maguk művelik a földjeiket, legnagyobb részt bérbe adják azokat s visszatérnek előbbi lakóhelyükre.

A vajdasági nem szláv lakossága, igen közelről érinti az a kérdést, hogy mi a nézete a demokrata-pártnak a nemzetiségi kisebbségekkel szemben. Foglalkozott-e ezzel a kérdéssel behatóan a pancsevoi nagygyűlés? — kérdezte munkatársunk.

— Ez a nagyjelentőségű probléma is komoly megvitatás tárgya volt. Az egyes felszólalók különösen annak a szükségességét hangoztatták, hogy a nemzetiségeknek okvetlenül több jogot kell adni, mint amennyit minékünk adtak, amikor mi voltunk hasonló helyzetben. Az én felfogásom különben ebben a kérdésben az s ennek kifejezést is adtam, hogy az itt lakó nemzetiségi kisebbségek helyzete, elsősorban a magyarságé nem is annyira tőlünk és Beogradtól függ, hanem inkább Budapeستől. Ha Budapest a jelenlegi helyzettel nagyjában megbékül, akkor ez okvetlenül kihatással lesz az itteni magyarság helyzetére is. Addig azonban, míg azt látjuk, hogy Budapest velünk szemben bizonyos mértékben ellenséges politikát folytat, addig népünk nagy részében természetesen nem lehet meg a szükséges bizalom az itteni magyarsággal szemben.

Végül a nagygyűlésnek a tisztviselő kérdésben elfoglalt álláspontjáról nyilatkozott dr. Jaksity:

— A párt kívánja, — mondotta — hogy a tisztviselő-kérdést mielőbb gyökeresen megoldja az állam. Elsősorban az a törekvésünk, hogy a köztisztviselői kart teljesen függetlenítsük a párt-politikai befolyásoktól. Ezért szükséges, hogy a tisztviselői állásokat az állandóság, a véglegesség jellegével ruházzák fel, mert a jelenlegi helyzet, mikor a tisztviselők az egyes politikai pártok szolgálatában állanak, tarthatatlan és számos közéleti baj, temérdek visszaélés okozója.

A választói jogról, a nemzeti kisebbségek politikai jogairól dr. Jaksity a következőket mondotta:

— A demokrata-pártnak már korábban is az volt a követelése, hogy a községi választói jogot azonnal, minden feltétel nélkül meg kell adni az itt lakó nemzeti kisebbségeknek. Nézetem szerint a nemszlávokat, akik köztünk élnek nem lehet jelen nem levőknek tekinteni. Az a tény, hogy itt vannak a politikai életre való jogukat is nyilvánvalóvá teszi. Ha kivesszük a részöket a köteleességükből, jogukat is kell adni nekik. A községi képviselőtestületek működése egyébként nem is annyira politikai természetű, mint inkább gazdasági és kulturális. Az országos választói jog megadását az opció-jog lejártáig fel kell függeszteni.

Ne felejtse el,

hogy az állami osztálysorsjáték IV. huzása 1921 október 7. és 8-án van, miért is siessen régi sorsjegyet 1921 október 2-ig megújítani az

Ipar és Kereskedelmi Banknál, Veliki Becskerek.

Ugyanott új sorsjegyek is kaphatók.

Ez hogy lefoly hang ben. demo A na Beogr

Aki Zuza tojas ronás van f árdra sagnál napi pénzbi

A vó Hétfor tegedés tehát kifoly elő, va István

Autó sad között szeres létesü reggel reggel délután kezik e bus Zs kedik telével.

A ma pestről és eg aktualit mozga pontja magyar nevezze verseny francia hetők.

A Bud latsága táncmul ságáról társaság szőlőlöp népvisele rendkivü dást. A közönsz lysiségi legjobb

Petőfi forduló Magyar dalai mat ind Petőfi S fordulója és irodal nepket egyetem elő. Ra az egész a nagy

Szerb Sejte szerb-he meg c jelen gold uz é gosit

A ka

Ezután elmondotta még dr. Jaksity, hogy a panacevoji gyűlés impozáns lefolyása volt, a határozatokat egyhangulag hozták, teljes egyetértésben. Megbeszéltek azon az országos demokrata nagygyűlés előkészületeit. A nagygyűlés október 30-án lesz Beogradban.

HIREK

Aki sokat akart keresni. Andrea Zuzá tótaradáci földművesasszony a tojás darabját a maximális egy koronás ár helyett három korona hatvan fillérért árulta. Feljelentették árdrágításért az ármaximáló bizottságnál, mely Andrea Zuzát nyolc napi fogházra és négyezer dinár pénzbüntetésre ítélte.

A vörhenyjárvány első áldozata. Hétfőn ujabban két vörhenymegbetegedés történt. A betegek száma tehát husz. Halálos vörhenyből kifolyólag eddig csak egy fordult elő, vasárnap, október 2-án, Szalma István 9 éves tanuló meghalt.

Autóközlekedés Becskerek—Novisad között. Becskerek—Novisad között a mai naptól kezdve rendszeres autómibusz közlekedés létesült. Veliki Becskerekéről indul reggel 6 órakor, Novisadra érkezik reggel 9 órakor, Novisadról indul délután 4 órakor, Becskerekre érkezik este 7 órakor. Az autómibusz Szablya—Temesinén át közlekedik mindennap, vasárnap kivételével.

A magyar konyak új neve. Budapestről jelentik: A trianoni szerződés egyik pontja nyolc különös aktualitást a magyar konyakgyárosok mozgalmával. A szerződés 2046. pontja tudniillik megtiltja, hogy a magyar gyártmányokat cognacnak nevezzék. Minthogy ez nem tiszta verseny; cognac-nak csupán Cognac francia város gyártmányai nevezhetők.

A Budlibicska-asztaltársaság mulatsága. Szombaton sikerült szüreti táncmulatságot rendezett a jótékony-ságáról ismert Budlibicska-asztaltársaság. Az általános tánc előtt szőlőlopás volt, majd hat magyar népviseletbe öltözött pár eltáncolta rendkívül ügyesen a figurális csárdást. A táncmulatság nagyszámu közönséget vonzott a Kaszinó helyiségeibe, mely a reggeli órákig a legjobb hangulatban maradt együtt.

Petőfi születésének százéves évfordulója. Budapestről jelentik: Magyarország tudományos és irodalmi világa nagyszabásu mozgalmat indított, hogy jövőre megülje Petőfi Sándor születésének 100 éves fordulóját. Az összes tudományos és irodalmi intézetek hatalmas ünnepeket rendeznek, valamennyi egyetemen Petőfi ciklusokat adnak elő. Remélik, hogy újból felkeltik az egész művelt világ érdeklődését a nagy magyar poeta iránt.

Szerb-horvát nyelvű tanfolyam. Sejtari Nikola egyetemi hallgató szerb-horvát nyelvű tanfolyamát még csak néhány napig fogadta el a jelentőseket. Jelentkezni lehet Magyarországon, könyvkereskedésében, ahol az érdeklődők a szükséges felvilágosításokat is megszerezhetik.

Nyugatmagyarországot még ma kiűritik a magyar csapatok.

— A „Torontoi” tudósítójának távirata. —

Páris, okt. 3.

A nagykövetség tanácsa Bonin Longare elnöklésével tartott ülésén elfogadta az olaszok azt a javaslatát, hogy felszólítják a budapesti és wieni kormányokat, hogy küldjenek teljhatalmu megbízottakat Rómába, akik az olasz külügyminiszter elnöke alatt egyezséget kötnek a nyugatmagyarországi kérdésben.

Wien, okt. 3.

A N. F. Presse budapesti levelezőjétől úgy értesül, hogy a magyar kormány okvetlenül be akarja tartani a kiűrités határidejét. Kérdés azonban, hogy lehetséges lesz-e a felkelőket a nyugatmagyarországi terület elhagyására bírni.

Wien, okt. 3.

A Korrespondenz értesülése szerint a magyar kormánynak szándéka, hogy a nagykövetség konferenciájának ultimátumát olyanképen hajtja végre, hogy csapatait és csendőrségét október 3-án kivonja Nyugatmagyarországból. Sopronban aláírja a jegyzőkönyvet, amellyel Nyugatmagyarországot a szövetséges tábornoki bizottságnak átadja.

Wien, okt. 3.

Vasárnap óriási tüntetés volt Nyugatmagyarországnak Ausztriához való csatolása mellett. A tüntetők határozati javaslatban felszólították a kormányt, hogy

abban az esetben, ha Ausztria nem kapná meg Sopront és környékét, jelentse ki a kormány, hogy a békeszerződést megszegték és a St. Germain-i béke semmis.

Prága, okt. 3.

A nyugatmagyarországi viszály fejleményeinek új fázisát komolynak tartják cseh politikai körökben, mert könnyen meglehet, hogy egy közép-európai konflagráció alakul ki belőle. A lapok barátságtalanul nézik Benes politikáját, mely a kiséntente körében egyenletlenséget okozhat. Tegnap Prágában mozgósítási hírek terjedtek el.

Wien, okt. 3.

A szövetséges tábornoki bizottság az osztrák kormányhoz kérdést intézett, hogy hajlandó-e felhatalmazni soproni képviselőjét az átvételi jegyzőkönyv aláírására és megkezdeni az ország rész megszállását. Az osztrák kormány válaszában kijelentette, hogy ez mindaddig illuzorikus, míg az egész ország rész a felkelők kezén van. A kormány a mostani körülmények között nincs abban a helyzetben, hogy megbízottját az átvételi jegyzőkönyv aláírására utasítsa, sem hogy az ország rész megszállásához hozzákezdessen.

Budapest, okt. 3.

Illetékes helyről közlik, hogy az ententenak az a felszólítása, hogy a magyar kormány küldje el hivatalos megbízottját Olaszországba, hogy az olasz külügyminiszter közbejöttével Nyugatmagyarországra nézve megállapodást létesítsen ott, megkezdett a magyar kormányhoz. Magyar részről Bánffy vagy Grätz Gusztáv fog a tárgyalásokon résztvenni, amelyek nem Rómában lesznek, mint ahogy a Havas-ügynökség tévesen jelenti, hanem Velencében. A reményesség megvan, hogy az egyezés Ausztriával létre fog jönni. Tuldságos optimizmustól egyelőre tartózkodni kell.

Budapest, október 3.

Iól informált helyről közlik, hogy a magyar kormány minden intézkedést megtett, hogy Nyugatmagyarország ma éjfélig az entente követeléseknek megfelelően kiűritessék.

Wien, október 3.

A magyar csapatok minden valószínűség szerint ma kiűritik Nyugatmagyarországot. A szövetségek közti tábornoki bizottság a lakosság védelmére Sopronban marad. Az Ostenburg-zászlóalj egy szövetségek közti tiszt parancsnoksága alatt mint nemzetközi csapatot Sopronban hagyják. További intézkedésig ugyancsak Sopronban maradnak Hegedüs tábornok, a magyar kormány meghatalmazottja és Hein főkonzul osztrák részről.

A Szrpszka Poljoprivredna Banka D. D.
Veliki Becskerek

átvette a „Beogradszka Zadruga”
élet- és tűzkárbiztosító intézet
ügynökségét.

Utazók és ügynökök kik kisebb községi kereskedőket is látogatnak. nagy jutalékos mellékjövedelemre tehetnek szert, egy tömegiük terjesztésével. Csakis megbízható és jó referenciákkal rendelkező urak sziveskedjenek ajánataikat a Lustig-féle naptárgyárhoz Osijekre benyújtani.

Naptárgyár és kereskedők figyelmébe! Miután a német népnaptárak szállítása Wienből még igen sok különféle szállítási és elvámolási nehézségekkel járnak, úgy hogy ezen saion-cikk a legtöbbször csak nagy késséssel jut a rendelő kezeihez, a „Winter Bote” kiadóhivatala, Osijeken, az ismert Lustig-féle naptárgyárnál fölerakatot létesített, hol a kereskedők, az eredeti gyári áron kaphatják már október közepén a keresett és népszerű „Botet”. Ugyanítt, a hatóságaink által engedélyezett és cenzurált Osijeken készült általános kedvelt magyar, német, szerb és horvát népnaptárak, iróasztali előjegyzési hetitömbök, diszes faliblokk, reklámnaptárak a legmérsékeltbb áron kaphatók.

SPORT

Obility—Kikindai Lp. 5:0 Az erősebb fajsúlyu csapat győzelme biztos volt, csak a goalarány volt bizonytalan. Az egész mérkőzést nagy Obility fölényben játszották le, csak néha tévedt a labda Zeeberánhoz. Különbben szép, fair játékokat játszottak, ami főként Joanovics bírónak az érdeme.

Budapesti eredmények. Cracovia (lengyel bajnokcsapat) — MTK = 0:0. VIIKer.—Vasas = 1:1. Szolnoki Move—BTC = 3:0.

Amerika teniszbajnokságát ismét Tilden nyerte, mar az előmérkőzések során legyőzve világhírű ellenfelét, a japáni Simidzut.

Nagyrabecsült összes izraelita vásárlóimnak ezuton kívánok

boldog újévet

Radoszavievyty Nika
késér-mészáros.

Amerikai Cormick-féle alig használt, 10 inch-es csövestengeri

darálógép

erőmeghajtásra, eladó. 1811

Rózsai malom Uzdin, Bónát.

Az Aranjeva (Arany János) u. 3 sz. alatti

h á z

szabad kézből eladó.

Bővebbet: 1805

Sander M. József

gépkereskedőnél.

Aluminium és tűzálló főzőedények

kaphatók a Gazdasági Részvénytársaság üvegosztályánál.

VELIKOBEČKEREČKA ŠTEDIONICA.

Oglas.

Dne 24. augusta 1921. godine održana vanredna skupština deoničara **Veliko Bečkerečke Štedionica** u Velikom Bečkereku opunomoćila je upravu, da dosadašnji akcionarski kapital od 1.600.000 K putem emisije od 7500 komada novih deonica na

4.000.000 kruna

povisi.

Na osnovu ove punomoći, čast je dolepotpisanoj upravi starim deoničarima ponuditi 7500 komada novih deonica uz sledeće uslove:

1. Na osnovu svake stare deonice može se jedna nova potpisati, dok ostatak od 2500 komada deonica Hrvatska Sveopća Kreditna Banka D. D. u Zagrebu će preuzeti.
2. Nove deonice učestvuju od 1. januara 1922. godine u dobitku društva.
3. Emisijoni kurz iznosi 360 K po deonici a preko toga plaća se 20 K po deonici na ime emisijonih troškova, dok od uplaćene emisije svote računajući od dana uplate do 31. decembra 1921. godine 5% kamate prilikom isplate 1921. godišnjim kuponima zajedno će se isplatiti.
4. Od svote, koja će se za 7500 komade nove deonice naplatiti, priključi će se 2.400.000 K akcionarskom kapitalu, koji će zatim izneti

4.000.000 kruna

sastojeći se iz 12.500 komada potpuno uplaćenih deonica od po 320 K nominalne vrednosti.

Ostatak svote za nove deonice naplaćene upotrebiće se povećanju rezervnog fonda.

5. Pravo opcije imaju stari deoničari najduže do **31. oktobra 1921. godine** upotrebljaviti i to tako, da podnesu stare deonice bez kuponskog arka društvenoj blagajni, kojom će se prilikom po deonici 360 K i 20 K troška naplatiti. O naplaćenju svoti istaviće se privremena priznanica.

6. Onaj deoničar, koji ne bude upotrebljavao svoje pravo opcije do 31. oktobra 1921. godine, izgubi će ga.

7. Prikazane stare deonice snabdevaće se upisom „Pravo opcije upotrebjeno 1921.“ te vratice se zajedno sa privremenom priznanicom o novim deonicama.

O izdavanju konačnih novih deonica izvestićemo deoničare u svoje vreme.

Veliki Bečkerek, 30. septembra 1921.

Uprava Veliko Bečkerečke Štedionice.

Nagybecskereki Takarékpénztár.

Hirdetmény.

A **Nagybecskereki Takarékpénztár** részvényeseinek f. é. augusztus hó 24-én tartott rendkívüli közgyűlése felhatalmazta az igazgatóságot, hogy az intézet eddigi 1.600.000 koronás alaptőkéjét 7500 db új részvény kibocsátása útján

4.000.000 koronára

felemlhesse.

E felhatalmazás alapján tisztelettel alulírott igazgatóság a régi részvények birtokosainak a kibocsátandó 7500 db részvényt a következő feltételek mellett ajánlja fel átvételre:

1. Minden régi részvény alapján egy új részvény vehető át, míg a maradvány 2500 db részvényt a Horvát Általános Hitelbank Rt. Zagreb, veszi át.

2. Az új részvények 1922 január hó 1-től részesednek az üzleti nyereségben.

3. Az átvételi árfolyam részvényenként 360 koronában állapítatik meg és ezen felül kibocsátási költség címén 20 korona fizetendő részvényenként, míg a befizetett árfolyamösszegek után a befizetés napjától 1921. évi december hó 31-ig 5% kamattal az 1921. évi osztalékszelvény beváltásával egyidejűleg fog megtéríttetni.

4. A kibocsátandó 7500 db új részvényért befolyó összegből 2.400.000 korona a részvénytőkéhez csatoltatik, mely ekként 12.500 db egyenként 320 kor. n. é. teljesen befizetett részvényre oszló

4.000.000 koronára

emelkedik, a fennmaradó felpénz pedig a rendes tartalékalap növelésére fordítottatik.

5. Az elővételi jog a t. részvényesek által legkésőbb **1921. évi október hó 31-ig** gyakorlandó olyképp, hogy a régi részvények a szelvényivek nélkül az intézet pénztáránál benyújtandók, mely alkalommal minden új részvény után 360 korona, valamint a 20 korona kibocsátási költség befizetendő.

A befizetések ideiglenes részvényjegyeken fognak elismertetni.

6. Azon részvényes, aki elővételi jogát 1921 október 31-ig nem érvényesíti, elveszti e jogot.

7. A t. részvényesek által bemutatott régi részvényeket a pénztár „elővételi jog gyakoroltatott 1921“ záradékkal lebélyegzi és a részvényeseknek a bejelentett elővételi jogra eső új részvényekről szóló ideiglenes részvényjeggyel együtt kiszolgáltatja.

A végleges új részvények kiadásáról t. részvényeseinket annak idején értesíteni fogjuk.

Veliki Bečkerek, 1921. évi szeptember hó 30-án.

A **Nagybecskereki Takarékpénztár igazgatósága.**